

Testlab nieuwe natuur en klein wonen

Bijlage

AANLEIDING

Dit document dient ter aanvulling op het document Verkenning nieuwe natuur en klein wonen. De inzet van het voorstel is om een Testlab op te zetten, waarin de mogelijkheden voor Tiny Houses om bij te dragen aan doelstellingen rondom natuur, klimaat, wonen en aanvullende functiecombinaties worden onderzocht. Dit document geeft een nadere uitwerking van de voorgestelde activiteiten binnen dit Testlab.

Binnen het Testlab lopen er twee parallelle trajecten: een Community of Practice met alle deelnemende partijen en een Quick Scan per deelnemende gemeente of provincie. Binnen deze trajecten ligt de focus in eerste instantie op drie onderdelen: locaties, business case en regelgeving. Naar behoefte zal er ook aandacht zijn voor: communicatie, ecologie en klimaatgunstige beplanting, ontwikkeling van tiny houses en draagvlak op politiek, maatschappelijk en provinciaal niveau. Binnen deze trajecten brengt ieder zijn of haar eigen expertise en ervaringen in. In de Quick Scan wordt in een aantal bijeenkomsten met interne en externe stakeholders de haalbaarheid van een Tiny House project onderzocht. De CoP bestaat uit een aantal bijeenkomsten waarbij verschillende gemeenten en provincies samenkomen om gezamenlijk lastige vraagstukken op te lossen, zoals vragen omtrent regelgeving en de nieuwe Omgevingswet.

COMMUNITY OF PRACTICE

Kick-off

Deelnemende en geïnteresseerde gemeenten en provincies komen bij elkaar om in gesprek te gaan met de inhoudelijke partners. Vragen die geïnteresseerden nog hebben, kunnen op deze kick-off worden besproken. De nadruk bij deze bijeenkomst zal liggen op de kans die er ligt voor gemeenten en provincies om mee te doen.

Tussentijdse bijeenkomst

Er wordt een tussentijdse bijeenkomst georganiseerd met de deelnemende gemeenten en provincies. Hierbij zal er gesproken worden over de knelpunten, de ervaringen en de vraagstukken die er nog liggen. Bovenal is deze sessie er om kennis met elkaar te delen en van elkaar te leren. Bij deze sessie zijn ook de inhoudelijke partners (o.a. Staatsbosbeheer en Tiny House Nederland) aanwezig om hun expertise in te zetten.

Gezamenlijke kennisontwikkeling

De combinatie van nieuwe natuur en klein wonen is een nieuw concept. Hierdoor zullen er veel (lastige) vraagstukken bij komen kijken. Er zal onder andere

Verkenning nieuwe natuur en klein wonen | juni 2018

Guido Enthoven & Daan Groot

© Instituut Maatschappelijke Innovatie & De Natuurverdubbelers

Contactgegevens

Initiatiefnemers

Instituut Maatschappelijke Innovatie

Tiboel Siegenbeekstraat 25
2313 HA, Leiden

Contactpersoon: Guido Enthoven
info@imi.nu
06 54 298 149

De Natuurverdubbelers

Valschermkade 16
1059 CD, Amsterdam

Contactpersoon: Daan Groot
daan@natuurverdubbelers.nl
06 38 24 88 97

Samenwerkingspartners

Staatsbosbeheer

Postbus 2
3800 AA Amersfoort

Contactpersoon: Jan-Pieter Peijs
J.Peijs@staatsbosbeheer.nl
06 2377 4979

Tiny House Nederland

Contactpersoon: Marjolein Jonker
info@marjoleinhetklein.com
06 42 65 2091

Link In Green

Contactpersoon: Sandra Nap
sandra@linkingreen.nl
06 10 65 31 54

gekeken moeten worden naar belemmerende regelgeving. Maar ook juist naar de mogelijkheden die bijvoorbeeld de nieuwe Omgevingswet biedt.

Vanuit het gezamenlijke traject zullen vragen worden geïdentificeerd en door middel van eigen en externe expertise worden beantwoord. Tevens zullen onderliggende berekeningen ten behoeve van de business case modelmatig worden uitgewerkt.

Overkoepelende resultaten

Naast de resultaten en aanbevelingen voor vervolgstappen per deelnemende gemeente of provincie, zullen ook de overkoepelende resultaten en aanbevelingen worden gedocumenteerd en gepresenteerd. Alle overkoepelende lessen die zijn geleerd zullen hierin aan bod komen.

Slotbijeenkomst

Een afsluitende bijeenkomst met alle deelnemende gemeenten, provincies en betrokken partijen bij elkaar. Hier worden de resultaten van beide trajecten gepresenteerd en zal gezamenlijk de balans worden opgemaakt.

QUICK SCAN PER GEMEENTE OF PROVINCIE

Startbijeenkomst

Allereerst wordt er een startbijeenkomst per gemeente of provincie georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst brengen we verschillende relevante afdelingen binnen deze gemeente of provincie bij elkaar om een gezamenlijke start te maken. Op deze bijeenkomst zal allereerst het concept worden geïntroduceerd, zodat iedereen op één lijn zit. Daarnaast wordt er onder andere aandacht besteed aan een inventarisatie van grondposities, een omgevings- en actorenanalyse en een inventarisatie van woning-, klimaat- en natuuropgaven. Deelnemers brengen hun ervaringen en expertise van de lokale context in om zo een overzicht te krijgen van de specifieke omstandigheden binnen de gemeente of provincie. Een aantal vragen, zoals over grondposities en ambities op gebied van klimaatadaptatie, worden in de organisatie uitgezet om op deze manier de benodigde input voor de volgende bijeenkomst te verzamelen. Per gemeente of provincie wordt er gezocht naar één of meerdere locaties waar een functiecombinatie met Tiny Houses tot toegevoegde maatschappelijke waarde leidt.

Werkessie

Tijdens deze sessie gaan we dieper in op een aantal elementen, zoals de ambities die er zijn op het gebied van waterberging of het aanleggen van nieuwe natuur binnen de provincie of gemeente en hoe deze samen kunnen gaan met Tiny Houses. We ontwikkelen gezamenlijk de schetsen van de business case, waarbij de business case van een project bestaat uit naast de economische waarde, ook de maatschappelijke, sociale en ecologische waarde. Het doel van deze sessie is om gezamenlijk alle ontbrekende context-specifieke gegevens boven water te krijgen en inzichtelijk te maken.

Slotbijeenkomst

Op de slotbijeenkomst zijn naast de verschillende afdelingen van de gemeente of provincie, ook externe stakeholders, grondeigenaren en agrarisch ondernemers aanwezig. Hier worden de resultaten en aanbevelingen voor de vervolgstappen

KODA Walking Concrete

Wikkelhouse

gepresenteerd. De resultaten en aanbevelingen zullen ook in een compact document vastgelegd worden.

NIEUWE PERSPECTIEVEN

Het combineren van verschillende functies biedt interessante perspectieven. Daarbij kan gedacht worden aan het combineren van bosbouw en landbouw, bijvoorbeeld via agroforestry of voedselbossen, of aan de combinatie met kleinschalige recreatie of vormen van (evt. tijdelijke) bewoning met tiny houses. Een aantal provincies ziet mogelijkheden in deze vormen van functiecombinatie omdat dit bijdraagt aan het realiseren van klimaatdoelen, natuuropgaven en woningbouwopgaven.

Inmiddels zijn er verspreid over het land een reeks initiatieven gestart gericht op het realiseren van (voedsel)bossen in combinatie met tiny houses. De combinatie van nieuwe natuur en kleinschalig wonen biedt is ook vanuit financieel perspectief interessant voor provincies, gemeentes of een grondeigenaar.

Rijk, provincies en gemeenten kunnen een belangrijke rol vervullen in het faciliteren van deze ontwikkeling in termen van ruimtelijke bestemming en vergunningverlening. Een voorlopige inschatting is dat door het wegnemen van belemmerende regelgeving 20.000 hectare nieuwe natuur kan worden gecreëerd in combinatie met 60.000 tiny houses, bijvoorbeeld ten behoeve van starters, alleenstaanden, senioren of recreatie.

Sol Duc cabin

OVER DE INITIATIEFNEMERS

Instituut Maatschappelijke Innovatie

Instituut Maatschappelijke Innovatie organiseert dialogen en ontwikkelt innovaties op het gebied van groene economie. IMI begeleidde in 2016 de totstandkoming van een 'European Bioeconomy Manifesto'. In dezelfde periode organiseerde Guido Enthoven, oprichter en directeur van IMI, de stakeholderdialoog tussen bedrijven, overheden, koepels en NGO's die uitmondde in het Actieplan Bos en Hout. In 2018 verscheen als vervolg daarop de verkenning 'Nieuw Bos en klein Wonen; een veelbelovende combinatie'. IMI werkt in opdracht van ministeries, provincies en gemeenten.

IMI
INSTITUUT
MAATSCHAP-
PELIJKE
INNOVATIE

De Natuurverdubbelers

De Natuurverdubbelers is een projectbureau op het gebied van biodiversiteit, ecosystemen en natuurlijk kapitaal en verbindt in haar projecten economie met ecologie. De Natuurverdubbelers ontwikkelen business cases voor het verhogen van natuurwaarden en ontwikkeling van nieuwe natuur. Onder leiding van Daan Groot, lector "Innovatief ondernemen met natuur" aan HAS Hogeschool, werkt een multidisciplinair team aan concreet handelingsperspectief voor overheden en ondernemers. De Natuurverdubbelers werkt in al haar projecten nauw samen met provincies, gemeenten en (agrarische) ondernemers.

SAMENWERKINGSPARTNERS

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer is enthousiast over de mogelijkheden voor functiecombinatie van klein wonen en nieuw bos op plekken met lokaal draagvlak. De functiecombinatie biedt de kans om nieuwe natuur te realiseren met locatiegebonden eigen inkomsten: natuur op eigen benen. Als het omzetting van agrarische grond betreft, zien we ook mogelijke biodiversiteitswinst en misschien zelfs een oplossing voor eventuele problemen met vermessing, bestrijdingsmiddelen en/of bedrijfsopvolging. Staatsbosbeheer zet graag zijn expertise in op het gebied van natuurontwikkeling en samenwerking tussen markt en overheid om uitvoering te geven aan eventuele wensen van lokale overheden die middels deze functiecombinatie willen bijdragen aan de woonopgave en natuurontwikkeling.

Tiny House Nederland

Stichting Tiny House Nederland is het landelijke platform voor kennisdeling in de Tiny House beweging in Nederland waarbij betaalbaar, milieuvriendelijk en eenvoudig wonen en leven centraal staat. Door het verstrekken van informatie, het verbinden van mensen en het creëren van draagvlak maken we het mogelijk dat mensen in Nederland klein en duurzaam kunnen wonen. Op Facebook heeft Tiny House Nederland ruim 25.000 actieve volgers en ruim 15.000 bezoekers per maand vinden hun weg naar de website www.tinyhousenederland.nl.

